

Клас: 10

Тема: Орфографічний практикум

Мета: Систематизувати і поглибити знання учнів з окремих тем орфографії, проаналізувати найтипівіші орфографічні помилки; розвивати орфографічну та пунктуаційну увагу; вдосконалювати навички побудови усного висловлювання на лінгвістичну тему; складати зв'язні висловлювання на задану тему у формі реклами; виховувати потребу в удосконаленні орфографічної грамотності; формувати норми правильної літературної вимови.

Форма проведення: квест

Обладнання: пазли, роздатковий матеріал, картки

ПЕРЕБІГ УРОКУ

I. Організаційний момент.

II. Повідомлення теми, мети, завдань уроку.

Слово вчителя. Відомого французького письменника М. Пруста викликав на дуель безграмотний писака. Даючи свою візитну картку, він сказав М. Прусту:

- Надаю вам право вибору зброї.

- Чудово, – відповів Пруст, – обираю орфографію. Ви вбиті.

Ми з вами навчаємося для того, щоб ви ніколи не опинилися на місці цього безграмотного писаки.

1. Епіграф

У моєму словнику
немає слова
«неможливо».

Наполеон Бонапарт

2. Слово вчителя

- Пропоную вам самим сформулювати тему уроку. Для цього вам потрібно відновити слова, які пошкодив вірус, і зрозуміти, на що вони натякають.

Метод «Антивірус»

Стішост, жиньдет, бяррізь, сьєранконфе, в'ярканя, деп'єстал, нийманту, літстотя.

Відповіді: шістсот, тиждень, різьбяр, конференсьє, кав'ярня, п'єдестал, туманний, століття.

- Отже, тема нашого уроку: Орфографічний практикум (*запис теми в зошити*). Сьогодні ми попрацюємо над орфограмами, які вивчали на попередніх уроках.
 - Урок пройде у формі квесту.
 - Треба пройти певні випробування, зібрати частини пазла.
3. Інструктаж щодо роботи в групах.
 4. Інструктаж щодо оцінювання.

III. Мотивація навчальної діяльності

- Отже, робота на уроці буде спрямована на те, щоб ми стали озброєними і для життя, і зокрема для ЗНО.
- Для того щоб вас змотивувати, пропоную розв'язати завдання тестів ЗНО попередніх років з орфограм, над якими ми працюватимемо на уроці

IV. Актуалізація опорних знань

Тренажер (підготовка до ЗНО)

Індивідуальна робота

1. Знак м'якшення треба писати на місці пропуску в усіх словах рядка
А мистец..кий, учител..ство, камін..чик
Б малесен..кий, одягаєт..ся, мен..ший
В жмен..ці, винос..те, виріз..блений
Г він..чати, запоріз..кий, жен..шень
2. Подвоєні літери на місці пропусків треба писати в усіх словах рядка
А передгроз..я, суверен..ий, числен..ий
Б шален..ий, військ..омат, в..ічливість
В спорт..овари, від..звеніла, очікуван..ий
Г роз..броїти, осерд..я, від..зеркалення
Д студен..ий, благословен..ий, попідвікон..ю
3. Спрощення в групах приголосних треба позначати на письмі в усіх словах рядка
А ус..ний, благовіс..ний, тиж..невик
Б безшелес..ний, безвиїз..ний, зап'яс..ний
В гус..нути, кіс..лявий, провіс..ницький
Г тріс..нути, контрас..ний, рідкіс..ний

- Д захис..ник, протес..ний, кількіс..ний
4. Апостроф треба писати на місці всіх пропусків у рядку
А черв..як, надвечір..я, кав..яр
Б верхів..я, миш..як, сер..йозний
В грав..юра, з..юрмитися, арф..яр
Г сузір..я, під..їхати, духм..яний
5. Спрощення в групах приголосних треба позначати на письмі в усіх словах рядка
А свис..нути, ненавис..ний, пес..ливий
Б тиж..невий, тріс..нути, захис..ник
В навмис..но, провіс..ник, хвас..нути
Г радіс..ний, аген..ство, ціліс..ний
Д балас..ний, перехрес..ний, зліс..ний
6. Без знака м'якшення на місці пропуску треба писати всі слова в рядку
А хар..ківський, стіл..чик, матін..чин
Б жовч..ю, прес-пап..є, ковал..ський
В миш..як, хустин..ці, Галин..чин
Г рибал..ці, перелл..ється, жул..єн
Д Ул..яна, зган..битися, уман..ський
7. Апостроф треба писати на місці пропуску в усіх словах рядка, ОКРІМ
А розм..якнути, бультер..єр, Лук..ян, різнобарв..я
Б рум..янець, кон..юнктивіт, інтерв..ю, В..єтнам
В відв..язати, дит..ясла, бар..єрний, Аліг..єрі
Г солов..їний, Мін..юст, інтер..єр, між..ярусний
Д подвір..я, об..єднання, пів..юрти, без..ідейний
8. Помилку в написанні слова іншомовного походження допущено в рядку
А Апенніни, каса, касета
Б Діккенс, манна, комісія
В Канни, колектив, бругто
Г Брюссель, буддист, хоббі
Д Міссурі, іммігрант, тонна
9. Спрощення в групах приголосних треба позначати на письмі в усіх словах рядка
А сер..цевий, проїз..ний, аген..ський
Б артис..ці, захис..ний, безчес..ний
В пес..ливий, пристрас..ний, буревіс..ник
Г тиж..невий, шіс..надцять, швидкіс..ний
Д радіс..ний, перехрес..ний, заздріс..ний

10. Спрощення приголосних на письмі треба позначати в усіх словах рядка
- А Безвіз...ний, облас...ний, зап'яс...ний
 Б Заздріс...ний, волейболіс...ці, очис...ний
 В Безчес...ний, щас...ливий, шіс...надцятий
 Г Пристрас...ний, шіс....десят, улес...ливий
 Д Цінніс...ний, особистіс...ний, тиж...невий
- Перевірка тестових завдань
 (відповіді: 1-В, 2-А, 3-А, 4-А, 5-Б, 6-В, 7-Д, 8-Г, 9-Д, 10-Д)
 - Оцініть свою роботу (максимально – 10 балів).

V. Виконання практичних завдань на повторення і закріплення основних умінь і навичок.

1. Метод піктограми (словниковий диктант за картинками)

Робота в групах (лотерея).

- Зараз вашій увазі буде запропоновано картинки. Ваша задача – розшифрувати їх і записати слова відповідно до орфограм:

I група – м'який знак;

II група – апостроф;

III група – спрощення;

IV група – подвоєння, подовження приголосних

Слайд 1

Слайд 2

Слайд 3

Відповіді

I група – вогонь, жолудь, рибалка, дзьоб, жменька (долоньки), камінчик, лялька, медальйон, вишенька, цвях, козацький, шампіньйон.

II група – арф'яр, ін'єкція, черв'як, пір'їна, м'ята, дев'ять, полум'я, комп'ютер, пюре, пюпітр, сек'юриті, морквяний.

III група – серце, хворостняк, зап’ястний, кістлявий, проїзний, шістнадцять, месник, піаністка, буревісник, перстень, випускний, агентство.

IV група – колосся, обличчя, беззубий, Німеччина, волосся, піч, сіль, годинник, суддя, листя, козаччина, ссавці.

- *Максимальна оцінка за це завдання – 12 балів.*

2. Проекти

- Виходячи з ілюстративного матеріалу, сформулюйте правила.
- *Максимальна оцінка – 4 бали.*

3. Акрівправа з ключем (індивідуальна робота, лотерея)

(робота біля дошки, по 1 учню від групи)

I група

Слова запишіть у дві колонки: 1) у які вставили м’який знак; 2) у які не треба вставляти м’який знак.

Цвірін..чати, кін..ський, стіл..чик, однобіч..ний, взутт..я, камін..чик, різ..бяр, близ..кий, т..мянний, сковз..кий, щонаймен..ший, школярс..кий, гніван..ський (від Гнівань), гір..кий, винян..чити, ц..віт.

Ключ. З других букв прочитаєте закінчення вислову французького філософа Вольтера «Свобода полягає в тому, щоб залежати...».

(Відповідь: тільки від законів).

II група

Вставте, де треба, пропущені букви т, д, к. Слова запишіть у дві колонки: 1) у яких відбувається спрощення; 2) у яких спрощення не відбувається.

Швидкіс..ний, якіс..ний, улес..ливий, осві..читися, хвас..ливий, контрас..ний, щас..ливий, блис..нути, аген..ство, волейболіс..ці, заїз..ний, їж..жу, учас..ник, заздріс..ний, ус..ний, випус..ний, стис..нути, щотиж..ня, студен..ський, студен..ство, очис..ний, скатер..ка, буревіс..ник, п’я..десять.

Ключ. У кожному слові підкресліть другу від початку букву. З цих букв прочитаєте кінець вислову В. Сухомлинського «Дорожить людина тим, у що вона...».

(Відповідь: Вклала часточку свого життя).

III група

Запишіть слова у дві колонки: 1) у яких є подвоєння або подовження, 2) у яких подвоєння немає.

Мит..ю, огнен..ий, скажен..ий, височен..ий, антен..ий, тьмян..ий, вроджен..ий, ден..ий, орлин..ий, узбіч..я, Хмельнич..ина, неждан..ий, адресован..ий, одностін..ий, вікон..ий, роз'єднан..ий, олов'ян..ий, нескінчен..ий, електрон..ий, дерев'ян..ий, умотивован..ість, без..ахисний, аграрно-сировин..ий, гіл..я, антропоген..ий, туман..ий.

Ключ. Підкресліть у кожному слові першу букву – прочитаєте вислів В. Сухомлинського.

(Відповідь: Мова – духовне багатство народу)

IV група

Запишіть слова у дві колонки: 1) у яких вживається апостроф; 2) у яких не вживається апостроф.

Опам..ятатися, бур..як, дев..ять, р..явкати, нев..язкий, електрозвар..ювання, ад..ютант, атель..є, голуб..ятко, духм..яний, об..їзд, вар..яг, Лук..янівка, інформб..юро, об..єкт, кань..йон, верб..я, р..явкнути, арф..яр,авант..юра, дов..янути, щупл..явий, оп..яніти, евол..юція.

Ключ. Підкресливши перші букви, прочитаєте прислів'я.

(Відповідь: Одна голова добре, а дві краще).

- Максимальна оцінка за акровправу – 10 балів

4. Реклама

- Щоб отримати останню частину пазла, вам необхідно попрацювати менеджерами з реклами. Ваша задача – створити меню для кафе, використовуючи слова з вивченими орфограмами. Цінуватиметься креативність, адже відвідувачі, які читатимуть назви придуманих вами страв, неодмінно повинні захотіти їх скуштувати або принаймні зацікавитися.

Н-д: 1) Хвастливий студентський оселедець, який роззброїть будь-кого;

2) Беззаконня смаку «Щасливий капустак по-київськи».

- У вас на партах є слова, що можуть вам допомогти при виконанні цього завдання.

Довідка. *Ос..ледець., бул..йон, фрикадел..ки, гречан..ий, смаж..н..ий, шампін..йон, кров..янка, п..юре, слив..янка, мацен..ий, прян..ик, м..ята, м..ясо, рум..ян..ий, м..який, монпанс..є, моркв..яний, духм..яний, в..юн, по..київс..ки, кіл..це, по..селянс..ки, козац..кий, бур..як, корис..ний, піс..ний, кіс..лявий, ч..решен..ка, рідкіс..ний, хвас..ливий, пристрас..ний, щас..ливий, зіл..я, здорове..ий, суд..я, якіс..ний, студен..с..кий, капустак, молодіст..ю, відмін..ий, сіл..ю, відкрит..я, воз..єднання, свіжіст..ю, роз..броїти, зран..я, ч..слен..ий, без..акон..я, кіс..лявий, хвас..ливий.*

- Максимальна оцінка за цей вид роботи – 12 балів.

VI. Підсумок уроку.

1. Зачитування висловів на пазлах та коментування їх.
2. Оцінювання роботи учнів.

- Додайте бали, які ви виставили за всі завдання, і поділіть їх на 4.
- Напишіть у зошиті «Моя оцінка за урок...» і поставте собі оцінку.
Отже, кожен із вас пройшов сьогодні певне випробування своїх знань.
Але сподіваюся, що ніхто з вас не сказав: «Я цього не можу зробити».
Тож нехай життєвим кредо для вас стане епіграф до нашого уроку.

VII. Домашнє завдання.

Повт. правила з орфографії, вивчені на попередніх уроках; викон. впр. 126; скласти рекламу нашого навчального закладу, використовуючи вивчені орфограми.